

Grey Scale #13

DANES-PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

4189

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

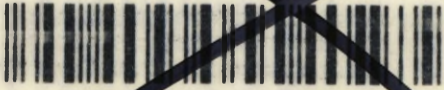
~~Do użytku wewnętrznego~~

Płk doc. dr hab. Stanisław KOZIEJ

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA BOJU (WALKI) WOJSK LĄDOWYCH W LATACH 1991-2015 („PROGNOZA – 3”)

3

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/168

05 001249-003-0

61208

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1987

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ**~~Do użytku wewnętrznego~~

Płk doc. dr hab. Stanisław KOZIEJ

**OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA BOJU (WALKI)
WOJSK LĄDOWYCH W LATACH 1991-2015
(„PROGNOZA – 3”)**3
Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/568

05 001249-003-0

WARSZAWA

KWIECIEŃ

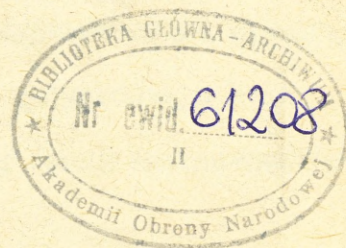
1987

61208

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ

Do użytku wewnętrznego

płk doc.dr hab. Stanisław KOZIEJ

OGOLNA CHARAKTERYSTYKA
BOJU /WALKI/ WOJSK LĄDOWYCH
W LATACH 1991-2015
/"PROGNOZA-3"/

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1987

Niniejsze opracowanie zawiera wyniki studiów prognostycznych prowadzonych w Katedrze Taktyki Ogólnej ASG WP w ramach problemu "PROGNOZA-3". Przedstawione są w nim przewidywania co do przyszłego /w latach 1991-2015/, kształtowania się wizji boju /walki, starcia w skali taktycznej/ wojsk lądowych, z uwzględnieniem użycia i działania w nim wojsk zmechanizowanych i pancernych /oraz ich przyszłościowych odmian/. W treści opracowania wyodrębnione zostały trzy zagadnienia: uwarunkowania przyszłego boju wojsk lądowych, możliwe jego warianty /modele/ oraz oszacowanie roli w nim ogólnych rodzajów wojsk.

1. Uwarunkowania przyszłego boju /walki/ wojsk lądowych

W ogólnoakademickiej charakterystyce przyszłej ewentualnej wojny przewiduje się trzy warianty wojny: niekonwencjonalną, regionalną i światową. Problematyka użycia i działania wojsk zmechanizowanych i pancernych w wojnie niekonwencjonalnej nie była do tej pory przedmiotem badań i studiów teoretycznych. Należy stwierdzić, że w tym względzie znów praktyka zaskoczyła teorię. Przełom lat 1981-1982 w Polsce był typowym przejawem wojny niekonwencjonalnej, w której siły zbrojne, a w tym wojska zmechanizowane i pancerne uczestniczyły w jednej z głównych ról. Analiza doświadczeń prowadzi do wniosku, że w tego rodzaju wojnie w przyszłości wojska zmechanizowane i pancerne mogą realizować trzy grupy zadań:

- zadania niezbrojne,
- zbrojne/zadania niebojowe,
- zadania bojowe.

Ponieważ przedmiotem niniejszej charakterystyki jest użycie i działanie wojsk zmechanizowanych i pancernych w walce /boju/ -

a więc podczas realizacji trzeciej grupy zadań - wspomnijmy tutaj tylko, że: pierwsza grupa obejmuje takie zadania, jak udział w walce ideologicznej, akcjach propagandowych, wsparciu sił porządkowych itp.; druga grupa zadań natomiast - to presja /nacisk/ na rzeczywistych i potencjalnych przeciwników samym manifestowaniem, okazywaniem siły zbrojnej, sprawności i zdecydowania wojska /ćwiczenia, defilady, ostentacyjne przemarsze wojsk itp./.

Bój - jako walka zbrojna w skali taktycznej - będzie również jednym z działań występujących w wojnie niekonwencjonalnej /choć nie zawsze i nie we wszystkich jej fazach/. Prowadzony będzie głównie między siłami resortu spraw wewnętrznych a zbrojnym podziemiem i siłami dywersyjnymi. Mogą jednakże być to również akcje bojowe prowadzone przez wojsko, a w tym przez wojska zmechanizowane i pancerne. Specyficzne warunki wymagać będą również specyficznych sposobów działania, do których obecnie wojska zmechanizowane i pancerne nie są przygotowane. Można więc przewidywać, że w przyszłości w programach szkolenia tych wojsk wskazane będzie większe niż dotąd uwzględnianie elementów taktyki przeciwpartyzanckiej i przeciwdywersyjnej.

Jeśli idzie o dwa pozostałe warianty przyszłej wojny - regionalna i światowa - to dla skali taktycznej różnice między nimi w zasadzie nie są istotne. Bój wojsk lądowych /i udział w nim wojsk zmechanizowanych i pancernych/ będzie co do swej istoty i charakteru taki sam w wojnie regionalnej i w wojnie światowej.
różnice
Być może te dadzą o sobie znać w skali operacyjnej, chociaż prognoza wydziałowa nie przewiduje zvariantowanych modeli przyszłych operacji.

Nie wyklucza to jednak konieczności i możliwości uwzględniania wariantów modeli przyszłego boju wojsk lądowych /ogólnowojskowego/. Podstawę do ich prognostycznego naszkicowania mogą dać

przewidywanie co do tendencji organizacyjno-technicznego rozwoju wojsk lądowych - nie tylko w naszych siłach zbrojnych, ale także /a raczej przede wszystkim/ w siłach zbrojnych innych państw - potencjalnych przeciwników na europejskich TDW. Niezależnie bowiem od tego, czy w naszych siłach zbrojnych zajdą czy nie zajdą określone zmiany, to i tak będą one działały na polu walki zdeterminowanym przez jakość najliczniejszych i najbardziej rozwiniętych sił zbrojnych czołowych potęg militarnych /tylko warunki tego działania mogą być dla nas, jako opóźnionych w unowocześnianiu armii, coraz trudniejsze/.

Najbardziej znamiennej tendencją rozwoju wojsk lądowych, które zapewne będzie się utrzymywać i wzmacniać w nadchodzących dziesięcioleciach, jest sukcesywne i coraz liczniejsze wyposażenie tych wojsk w unowocześniane śmigłowce. W wyniku tego tradycyjne wojska lądowe przekształcają się stopniowo w wojska powietrzno-lądowe. W wymiarze strukturalnym odzwierciedla się to w rozwoju lotnictwa wojsk lądowych oraz tworzeniu coraz liczniejszych wojsk powietrznoszturmowych /desantowo-szturmowych/, które w swej istocie są zespoleniem w jedną organizacyjną całość lekkiej piechoty i śmigłowców. Przyszłościowo w perspektywie XXI wieku, rysuje się powstanie wojsk powietrznozmechanizowanych, w których podstawowym sprzętem bojowym będzie "powintrzny wóz bojowy", czy też "latający BWP" - odpowiednik obecnych BWP w wojskach zmechanizowanych.

nie

Oczywiście przeobrażenia te będą następować szybko i równomiernie we wszystkich armiach. Będzie to powolny i zróżnicowany proces strukturalnych przeobrażeń w wojskach lądowych. Pierwszym krokiem w tego rodzaju rozwoju formacji /związków taktycznych,

oddziałów/ wojsk zmechanizowanych i pancernych będzie /oprócz ich unifikacji w formacje zmechanizowano-pancerne/ powstanie formacji śmigłowcowo-pancernych, w wyniku nasycecia obecnych dywizji zmechanizowanych i pancernych śmigłowcami oraz pododdziałami /oddziałami/ powietrznoszurmowymi /desantowo-szturmowymi/. Warto zauważyć, że obecne amerykańskie dywizje typu "86" stają się już powoli takimi właśnie formacjami. Można przewidywać, że w czołowych armiach świata u progu XXI wieku przeważać będą w wojskach lądowych związki śmigłowcowo-pancerne. Jednocześnie, na bazie udoskonalonej generacji śmigłowców - których zapowiedzią są obecne radzieckie Mi-24, /a więc śmigłowce łączące w sobie zalety środka desantowego i ogniowego/ - powstawać będą formacje powietrznomechanizowane.

2. Możliwe warianty przyszłego boju

Zróżnicowane tempo tego rodzaju przeobrażeń organizacyjno-technicznych spowoduje, że obraz przyszłego pola walki wojsk lądowych będzie się stawał coraz bardziej złożony i różnorodny. Jego przyszłą /do 2015 roku/ ewolucję, a w tym ewolucję roli, zasad użycia i działania wojsk zmechanizowanych i pancernych, a także z nich się wywodzących nowych rodzajów wojsk, można przedstawić w postaci kilkietapowego procesu.

W okresie objętym bliższym horyzontem prognozy /do 1995 roku/ w dotychczasowym modelu walki /boju/ wojsk lądowych najprawdopodobniej narastać będą jedynie zmiany ilościowe. Nie należy oczekiwać istotniejszych zmian jakościowych. Dominującym elementem w tym modelu będą zatem starcia zgrupowań pancernych i zmechanizowanych. Jedną z cech tych starć będzie przeciwstawienie się zagrożeniu

z powietrza, zwłaszcza ze strony rozbudowywanych jednostek śmigłowcowych, powietrznoszturmowych /desantowo-szturmowych/ oraz doraźnie organizowanych desantów powietrznych i grup desantowo-szturmowych.

Kumulowanie się zmian ilościowych w sferze organizacyjno-technicznej, wyrażające się głównie kształtowaniem się formacji śmigłowcowo-pancernych, pociągnie za sobą zmiany jakościowe. Otóż można przewidywać, że w okresie objętym średnim horyzontem prognozy /przełom XX i XXI wieku/ na polu walki w warunkach europejskich mogą występować trzy główne modele boju wojsk lądowych, a to:

- /1/ starcia zgrupowań zmechanizowano-pancernych między sobą;
- /2/ starcia zgrupowań zmechanizowano-pancernych ze śmigłowcowo-pancernymi;
- /3/ starcia zgrupowań śmigłowcowo-pancernych między sobą.

Jeśli przyjąć, że formacje śmigłowcowo-pancerne istnieć będą w tym czasie tylko w siłach zbrojnych czołowych mocarstw /USA, ZSRR, Francja, być może RFN i WB/, to dla naszych /polskich/ związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów typowe będą dwa pierwsze modele boju, przy czym w tym drugim nasze formacje byłyby formacjami zmechanizowano-pancernymi. Pierwszy model byłby oczywiście dalszym rozwinięciem, niejako udoskonaloną wersją modelu obecnego, odpowiednio dostosowywanego w latach dziewięćdziesiątych do zmieniających się warunków i środków walki. O wiele trudniejszy dla naszych wojsk będzie drugi wariant boju - starcie z nieprzyjacielskimi zgrupowaniami śmigłowcowo-pancernymi. Przewaga przeciwnika w manewrowości i sile ognia spowoduje, że nasze formacje zmechanizowano-pancerne nie będą przy tym wariantcie bojowo samowystarczalne już w skali taktycznej, co nieuchronnie wpłynie na

ich wykorzystanie operacyjne /konieczność wzmocnienia, uzależnienie koalicyjne, wykorzystywanie na drugorzędnych, pomocniczych kierunkach itp./.

Być może pełne uświadomienie sobie potencjalnych konsekwencji, jakie wynikać mogą z opóźnienia w rozwoju sił zbrojnych, przyczyni się do rozpoczęcia pod koniec tego wieku formowania również w Wojsku Polskim związków śmigłowcowo-pancernych. Wówczas aktualne byłyby dla naszych wojsk wszystkie wymienione uprzednio warianty i odmiany modelu boju wojsk lądowych.

Niezależnie od podstawowych wariantów boju na przełomie XX i XXI wieku pojawiać się zapewne będą już przesłanki do kształtowania się nowych ich odmian związanych z powstaniem wojsk powietrznozmechanizowanych. Można jednak przewidywać, że w pełni ukształtują się one dopiero w okresie zakreślonym dalszym horyzontem prognozy, a więc w drugim dziesięcioleciu przyszłego wieku.

W okresie tym dotychczasowe trzy modele boju uzupełnione zostaną trzema kolejnymi, w wyniku czego liczyć się należy z sześcioma wariantami boju wojsk lądowych /a wtedy już w swej istocie - wojsk powietrzno-lądowych/, w których osnową stanowiłyby starcia formacji:

- /1/ zmechanizowano-pancernych między sobą;
- /2/ zmechanizowano-pancernych ze śmigłowcowo-pancernymi;
- /3/ śmigłowcowo-pancernych między sobą;
- /4/ zmechanizowano-pancernych z powietrznozmechanizowanymi;
- /5/ śmigłowcowo-pancernych z powietrznozmechanizowanymi;
- /6/ powietrznozmechanizowanych między sobą.

Przyjmując, że najbardziej rozpowszechnione w tym okresie będą formacje śmigłowcowo-pancerne, zanikać będą stopniowo typowe

związki zmechanizowano-pancerne oraz, że jedynie w czołowych armiach świata istnieć będą wojska powietrznozmechanizowane - to za podstawowy model boju można uważać model 3, uzupełniony 2 i 5. Jeżeli rozwój naszych sił zbrojnych nie pójdzie w kierunku szybkiego wprowadzenia śmigłowców na szczeble taktyczne, staniemy się w XXI wieku jednym z "kopciuszków" wśród armii europejskich. Formacje zmechanizowano-pancerne wykorzystywane będą tylko do zadań pomocniczych. Dysponując związkami śmigłowcowo-pancernymi będzie można co prawda wykonywać większość zadań bojowych, ale w starciach z nowoczesnymi wojskami powietrznozmechanizowanymi szanse na powodzenie gwałtownie zmniejszą. Aby ich całkowicie nie stracić, konieczne jest wcześniejsze, na początku XXI wieku przystąpienie do formowania wojsk powietrznozmechanizowanych.

3. Rola rodzajów wojsk w przyszłym boju

Rodzaj wojsk	Ocena "punktowa" roli danego rodzaju wojsk /w skali 0-10/		
	do 1995r.	do 2005r.	do 2015r.
zmechanizowane i pancerne /zmechanizowano-pancerne/	4	3	2
powietrznoszturmowe /desantowo-szturmowe/x/	1	2	3
powietrznozmechanizowane	-	1	2

x/ rozpatruje się tylko taktyczne wojska powietrznoszturmowe, występujące w składzie innych ogólnowojskowych związków taktycznych /głównie w dywizjach śmigłowcowo-pancernych/

BIBLIOGRAFIA

1. Z. Broniarek, A. Karkoszka: Źródła spirali zbrojeń. Wyd. MON, Warszawa 1985.
2. Broń, która zmieni wszystko. "Sygnały" 1985, nr 2.
3. B. Chocha: Rozważania o taktyce. Wyd. MON, Warszawa 1982.
4. Die dritte Dimension des Erdkampfes. "Allgemeine Schweizerische Militärzeitschrift" 1985, nr 7-8, dodatek.
5. Die Streitkräfte der NATO auf dem Territorium der BRD. Berlin 1984.
6. N.K. Glazunov, N.S. Nikitin: Operacija i boj. Voenizdat, Moskva 1983.
7. S.V. Grišin, N.N. Capenko: Soedinenija i časti v boju. Voenizdat, Moskva 1985.
8. B. Kołodziejczak: Co będzie jutro. Wyd. MON, Warszawa 1980.
9. Kiziej S.: Przewidywane kierunki zmian w taktyce wojsk lądowych. "Przegląd Wojsk Lądowych" 1986, nr 9.
10. S. Koziej: Refleksje nad współczesną taktyką. "Myśl Wojskowa" 1986, nr 8.
11. S. Koziej: Wprowadzenie do badań nad powietrzno-lądowymi działaniami bojowymi. ASGW, Warszawa 1986.
12. S. Koziej; J. Maj, C. Rutkowski: Prognoza rozwoju teorii taktyki ogólnej wojsk lądowych w latach 1991-2015. /"Prognoza-4"/. ASG WP, Warszawa 1987.
13. K. Nożko: Przyszłe działania wojenne, w tym operacje i walki oraz rola poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, wojsk i służb /"Prognoza-3"/. ASG WP, Warszawa 1987.
14. Ogólna charakterystyka przyszłej ewentualnej wojny. ASG WP, Warszawa 1986.
15. I.G. Pavlovskij: Suchoputnye vojska SSSR. Voenizdat, Moskva 1985.
16. Regulamin walki wojsk lądowych Sił Zbrojnych PRL. MON 1985.
17. Taktika. Voenizdat, Moskva 1984.
18. F. Uhle-Wettler: Gefechtsfeld Mitteleuropa. München 1981.
19. T. Urbańczyk: Kierunki zmian w założeniach taktyczno-operacyjnych wynikających z rozwoju współczesnej techniki wojskowej. "Myśl Wojskowa" /tajna/ 1984, nr 1.
20. I. Verobev: Novoe orużie - novaja taktika "Voennaja Myśl" 1984, 2, 6.
21. B. Woźniecki: NATO lat osiemdziesiątych. Wyd. MON, Warszawa 1981.
22. W.F. Wyreński: Laserowa technika wojskowa. Wyd. MON, Warszawa 1982.

~~1249~~

